

Olivier Hanne
Thomas Flichy de La Neuville

PAŃSTWO ISLAMSKE

Geneza nowego kalifatu

Wydawnictwo Dialog (c) Copyright wersja elektroniczna

PAŃSTWO ISLAMSKE

Geneza nowego kalifatu

Wydawnictwo Dialog (c) Copyright wersja elektroniczna

HISTORIA / POLITYKA

Olivier Hanne
Thomas Flichy de La Neuville

PAŃSTWO ISLAMSKE

Geneza nowego kalifatu

Przełożył Janusz Danecki

Wydawnictwo Dialog (c) Copyright wersja elektroniczna

Wydawnictwo Akademickie

Warszawa, 2015

Tytuł oryginału:

L'État islamique. Anatomie du nouveau Califat

Redakcja:

Władysław Żakowski

Skład i łamanie:

„ROCH” Wojciech Ochocki

Projekt okładki:

Wiktor Dyndo

Na okładce wykorzystano obraz Wiktora Dyndo, *Zachmurzenie* (2013)

Copyright © Bernard Giovanangeli Éditeur, 2015

Copyright © for the Polish translation and edition by Wydawnictwo

Akademickie

DIALOG, 2015

ISBN (ePub) 978-83-8002-392-5 Wydawnictwo Dialog (c) Copyright wersja elektroniczna

ISBN (Mobi) 978-83-8002-396-3

Wydawnictwo Akademickie DIALOG

00-112 Warszawa, ul. Bagno 3/218

tel./faks: 22 620 87 03

e-mail: redakcja@wydawnictwodialog.pl

<http://www.wydawnictwodialog.pl>

Skład wersji elektronicznej: Marcin Kapusta

[Virtualo Sp. z o.o.](#)

Spis treści

- [Wstęp: Odrodzenie przeszłości](#)
- Powstanie Państwa Islamskiego
  - Problemy społeczne Iraku
  - Irak: obszar współzawodnictwa energetycznego
  - Inwazja amerykańska i rozpad Iraku (2003–2011)
  - Impas Nuriego al-Malikiego
  - Z wojną w Syrii w tle (2011–2014)
  - Oportunizm sunnitów irackich
  - Sukcesy militarne
  - Wojna się rozszerza (sierpień 2014–styczeń 2015)
- Kalifat Islamski: dynamika protopaństwa
  - Rodzący się Kalifat: pamięć rozemocjonowana
  - Abu Bakr al-Baghdadi staje na czele ruchu
  - Zemsta sunnitów na historii
  - Kultura dżihadyzmu
  - Terroryzm mediów
  - Racjonalny fanatyzm
  - Życie codzienne pod władzą Da'iszu
  - Elastyczna organizacja wojskowo-polityczna
  - Organizacja Państwa Islamskiego
  - Ropa naftowa a finanse
- Państwo Islamskie restrukturyzuje Bliski Wschód
  - Zagrożenia narastają
  - O różnych fundamentalizmach
  - Arabia Saudyjska – rozczarowanie Państwem Islamskim?
  - Niebezpieczna gra Kataru
  - Tureckie subtelności

- Kurdyjski punkt widzenia
- Niepewna opozycja iracka
- Zagadki geopolityki amerykańskiej
- Bezwarunkowi przeciwnicy Da'iszu
- Konfliktowe interpretacje
- Zakończenie: Czy można pokonać Państwo Islamskie?
- Aneksy
  - Przypomnienie o podziale sunnicko—szyickim
  - Sztandar PIIL
  - Historyk Ibn Chaldun (1332–1406) wyjaśnia, jak kiedyś używano sztandaru:
  - Pieniądze Da'iszu
- Słownictwo
- Przypisy
- W serii

Wydawnictwo Dialog (c) Copyright wersja elektroniczna
Wszystkie rozdziały dostępne w pełnej wersji książki.

Uwaga terminologiczna

Termin „Państwo Islamskie” stał się niemal nazwą oficjalną, a w każdym razie jest powszechnie używany przez naukowców, dziennikarzy i polityków. Nie jest zadaniem tłumacza decydowanie o tym, jaki jest prawny i międzynarodowy status tego bytu. Natomiast zadaniem tłumacza jest posługiwanie się poprawnym językiem polskim. Przymiotnik „islamski” jest neologizmem powstałym pod wpływem języków zachodnich w latach 70-tych XX wieku. Uznano zapewne, że nasz rodzimy przymiotnik „muzułmański” jest nazbyt pospolity, by go wykorzystywać w dyskusjach naukowych. Nie zamierzam walczyć z używaniem tego terminu, w końcu o uzusie decyduje całe społeczeństwo. Sam unikam używania tego terminu, zwłaszcza że nazwa „Państwo Muzułmańskie” brzmi ładnie. Ale nawet najlepszy szermierz nic nie poradzi na widły.

Prof. dr hab. Janusz Danecki

WSTĘP

ODRODZENIE PRZESZŁOŚCI

„W tym roku [1257] w Bagdadzie wybuchły zacięte walki między sunnitami a szyitami. Doszło do straszliwych grabieży i zniszczeń. Zginęło mnóstwo szyitów. Wywołało to ich gniew i wściekłość wezyra Al-Alkamiego, który namówił Tatarów, by ruszyli na Irak i zemścili się na sunnitach [...] Na początku roku [1258] [mongolski] tyran Hulagu ruszył na Bagdad na czele swoich wojsk, wojsk gruzińskich i mosulskich. Hadżib pałacu kalifa poprowadził wojska z Bagdadu, by powstrzymać straż przednią Mongoła. Ten jednak pokonał muzułmanów, było ich bowiem niewiele [...]. Wezyr Ibn al-Alkami powiedział wówczas kalifowi Al-Mustasimowi: „Wyjdę do chana z propozycją zawarcie pokoju”. I ten pies udał się do chana, od którego uzyskał dla siebie gwarancję bezpieczeństwa. Potem wrócił i rzekł: „Chan gotów jest wydać swoją córkę za twojego syna. Wtedy okaże ci posłuszeństwo tak samo, jak to kiedyś uczynili Seldzucy.” Kalif Al-Mutasim w otoczeniu notabli ze swojego dworu i wybitnych osobistości wyszedł z miasta, by zawrzeć układ. A wówczas wszystkich ścięto, kalifa zaś kopano i stratowano na śmierć.”

Az-Zahabi (1274–1348), „Dynastie islamu”,
Bejrut 1999, t. II, s. 172–173
(tłum. J. Danecki)

Wydawnictwo Dialog (c) Copyright wersja elektroniczna

10 lutego 1258 po piętnastu dniach oblężenia Bagdad został zdobyty przez Mongołów. Rozpoczęło się systematyczne plądrowanie miasta, doszło też do masakry części mieszkańców. Gdy wnuk Czyngis-chana wkroczył do okrągłego miasta i zajął wspaniałe pałace, a czarny sztandar Abbasydów przestał powiewać nad zdobytym miastem, ostatni kalif, być może licząc na miłosierdzie zwycięzcy, poddał się wraz ze swoimi synami. Zaprowadzono go do namiotu i zażądano, by wyjawiał, gdzie są ukryte bajeczne skarby kalifatu. Potem Al-Mustasima zaszyto w worek, który stratowały mongolskie konie.

Śmierć ostatniego kalifa abbasydzkiego zrodziła marzenie o zemście na wojskach mongolskich, perskich i chrześcijańskich, które zdobyły miasto kalifów, by osadzić na tronie władcę potężniejszego od Hulagu. O tym marzeniu – motywowanym etnicznie i religijnie: arabskością i sunnizmem – zapomniano na długie wieki, nie przypominała sobie o nim nawet Al-Ka’ida. Dlatego wyjaśnianie dzisiaj powstania Państwa Islamskiego wyłącznie przyczynami gospodarczymi i koniunkturalnymi jest bezsensowne. W odrodzeniu kalifatu należy przede wszystkim widzieć realizację tego dawnego marzenia, a przywrócenie tytułu kalifa jest na Zachodzie niezrozumiałe i musi wywoływać szok. Nikt nie wie, czy już jutro Abu Bakr al-Baghdadi nie zacznie używać pieczęci Proroka na swoich dokumentach i rozkazach. To przecież on odnalazł miecz ostatniego kalifa. Nie udało się go zdobyć Hulagu, bo go ukryto, by pomścić tych, których pokonał.

Wydawnictwo Akademickie DIALOG

specjalizuje się w publikacji książek dotyczących języków, zwyczajów, wierzeń, kultur, religii, dziejów i współczesności świata Orientu.

Naszymi autorami są znani orientaliści polscy i zagraniczni, wybitni znawcy tematyki Wschodu.

Wydajemy także przekłady bogatej i niezwyklej literatury pięknej krajów Orientu.

Redakcja: 00-112 Warszawa, ul. Bagno 3/219

tel. (0 22) 620 32 11, (0 22) 654 01 49

e-mail: redakcja@wydawnictwodialog.pl

Biuro handlowe: 00-112 Warszawa, ul. Bagno 3/218

tel./faks (0 22) 620 87 03

e-mail: biurohandlowe@wydawnictwodialog.pl

www.wydawnictwodialog.pl

Serie Wydawnictwa Akademickiego DIALOG:

- Języki orientalne
- Języki Azji i Afryki
- ~~Literatury orientalne~~
Wydawnictwo Dialog (c) Copyright wersja elektroniczna
- Skarby Orientu
- Teatr Orientu
- Życie po japońsku
- Sztuka Orientu
- Dzieje Orientu
- Podróże – Kraje – Ludzie
- Mądrość Orientu
- Współczesna Afryka i Azja
- Vicus. Studia Agraria
- Orientalia Polona
- Literatura okresu transformacji
- Literatura frankofońska
- Być kobietą
- Temat dnia
- Życie codzienne w...

Prowadzimy sprzedaż wysyłkową